

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
TEISĖS IR TEISĖTVARKOS KOMITETAS**

**PAGRINDINIO KOMITETO
IŠVADOS**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 3, 7, 95, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 109, 111 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO BEI
PAPILDYMO, 104 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS IR KODEKSO PAPILDYMO 113¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMO PROJEKTO (XIP-2766)**

2011 m. kovo 16 d. Nr.
Vilnius

1. Komiteto posėdyje dalyvavo: komiteto pirmininkas Stasys Šedbaras, komiteto pirmininko pavaduotojas Julius Sabatauskas, komiteto nariai: Vytautas Gapšys, Konstantas Ramelis, Paulius Saudargas, Vytautas Česlovas Stankevičius, Raimondas Šukys, Vidmantas Žiemelis, Remigijus Žemaitaitis. Komiteto biuro vedėja Dalia Komparskienė, patarėjai: Dalia Latvelienė, Virginijus Kanapinskas, Edas Kizelevičius, Irma Leonavičiūtė, Rita Varanauskienė, Loreta Zdanavičienė. Komiteto padėjėjos: Jurgita Janušauskienė, Rūta Rutkauskaitė.

Kviestieji asmenys: Respublikos Prezidentės atstovai: Jonas Markevičius, Rūta Kaziliūnaitė.

2. Ekspertų, konsultantų, specialistų išvados, pasiūlymai, pataisos, pastabos (toliau – pasiūlymai):

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komiteto nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		Str.	Str. d.	P.			
1.	Seimo kanceliarijos			P	Alternatyvių projektų Teisės departamente negauta. Įvertinus projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams,	Nepritarti	Kadangi pritarta Seimo narės R.Juknevičienės siūlymui,

	Teisės departamentas 2010-12-16				teisėkūros principams ir juridinės technikos taisyklėms, išsakytinos šios pastabos: 1. Iš projekto pavadinimo išbrauktinas skaičius „106“, kadangi projektu šis straipsnis nėra keičiamas ar pildomas.		kuriuo keičiamas BK 106 straipsnis.
				*	2. Projekto oficialaus paskelbimo šaltinių sąrašas redaguotinas, jame paliekant tik nuorodas „Žin., 2000, Nr. 89-2741; 2003, Nr. 38-1733; 2004, Nr. 108-4030; 2007, Nr. 81-3309; 2008, Nr. 15-516; 2010, Nr. 75-3792“, taip pat įrašant nuorodą „2010, Nr. 145-7439“.	Pritarti	Šaltinių sąrašas patikslintas.
		1			3. Svarstyтина, ar į projekto 1 straipsniu keičiamą Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 3 straipsnio 3 dalį neturėtų būti įrašytas ir BK 112 straipsnis, kaip yra BK 95 straipsnio 8 dalyje: projekto aiškinamajame rašte teigiama, kad „vertinant kompleksinį BK XV skyriuje apibrėžtų nusikalstamų veikų ir BK bendrosios dalies 3, 7 bei 95 straipsnių pobūdį, nulemtą tarptautinių Lietuvos Respublikos sutarčių bei tarptautinės teisės, būtina suderinti tarpusavyje BK 3 straipsnio 3 dalį ir BK 95 straipsnio 8 dalį“.	Pritarti	BK 3 straipsnio 3 dalis suvienodinama su 95 straipsnio 8 dalimi.
		4			4. Projekto 4 straipsnio, kuriuo keičiamas BK 100 straipsnis, lyginamasis variantas neatitinka Seimo statuto 135 straipsnio 4 dalies reikalavimų: ne visi siūlomi įrašyti nauji žodžiai išryškinti, ne visi siūlomi išbraukti žodžiai perbraukti plona linija.	Pritarti	Patobulintame variante-2 patikslintas lyginamasis variantas pagal teisinės technikos reikalavimus.
		6			5. Svarstyтина, ar projekto 6 straipsniu keičiamo BK 102 straipsnio dispozicijoje vietoj žodžio „sąlygomis“ nereikėtų rašyti žodžio „metu“, kaip BK 101, 103 ir 105 straipsniuose.	Pritarti	Suvienodinamas BK 102 straipsnis su pastaboje paminėtais straipsniais.
		7			6. Projekto aiškinamajame rašte teigiama, kad „BK 103	Pritarti	Redakcija patikslinta. Siūloma

				straipsnyje būtina atsisakyti siaurinančios tarptautinių normų taikymą veikos „žaginti moteris“ sąvokos, ją keičiant į „žagino ar seksualiai prievartavo žmones“, kadangi Romos statutas draudžia bet koki prievartinį kėsinimąsi į bet kokios lyties aukos kūną“, taip pat, kad „atsižvelgiant į normos aktualumo problematiką, siūloma iš BK 103 straipsnio išbraukti nepagrįstai didelių kontribucijų ir rekvizicijų elementą“. Pirma, pastebėtina, kad galiojančios redakcijos BK 103 straipsnyje nei sąvoka „žaginti moteris“, nei sąvoka „nepagrįstai didelės kontribucijos bei rekvizicijos“ nėra vartojamos. Manytina, kad projekto rengėjai turėjo omenyje BK 104 straipsnį, kuris projekto 8 straipsniu yra pripažįstamas netekusiu galios. Antra, kadangi projekto 7 straipsniu į BK 103 straipsnio dispoziciją yra įrašomi nauji žodžiai „žagino ar seksualiai prievartavo žmones“, svarstyтина, ar analogiškai neturėtų būti pakeistas ir projekto 4 straipsniu keičiamas BK 100 straipsnis, kurio dispozicijoje vartojamas žodis „žagino“.		nauja BK 103 straipsnio redakcija apima ir pripažįstamo netekusiu galios 104 straipsnio nuostatas, dėl to sąvokos ir yra tokios, kokios pasiūlytos.
		9		7. Svarstyтина, ar iš projekto 9 straipsniu keičiamos BK 105 straipsnio 1 dalies dispozicijos nereikėtų išbraukti žodžių „pažeisdamas tarptautinę humanitarinę teisę“, kaip BK 101 ir 103 straipsniuose	Nepritarti	Šiuo metu yra galiojanti BK nuostata, ji yra aiški ir nekeičiama.
		10		8. Svarstyтина, ar analogiškai projekto 10 straipsniu teikiamiems BK 109 straipsnio pakeitimams nereikėtų keisti ir Administracinių teisės pažeidimų kodekso 188¹⁵ straipsnio, kuriame taip pat minima visuotinai pripažinta emblemą (ženklas).	Atsižvelgti	Redakcijas būtų galima suvienodinti ir ATPK 188(15) str., tačiau jos nekelia praktinių problemų ir šiuo metu ATPK minėti pakeitimai nesvarstomi.
			*	9. Seimo statuto 135 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad „Įstatymo papildymo ar pakeitimo įstatymo projektas gali būti pateikiamas Seimo plenariniame posėdyje ne anksčiau kaip 6	Nepritarti	Šio įstatymo projekto pateikimas, atsižvelgiant į jo svarbą, jau įvykęs, todėl

					mėnesiai po to įstatymo priėmimo. Šis reikalavimas netaikomas įgyvendinant Konstitucinio Teismo nutarimus Seimo statuto 181 ² straipsnyje nustatyta tvarka arba kai įstatymo papildymo ar pakeitimo įstatymo projektą teikia Vyriausybė ar ne mažiau kaip 1/5 visų Seimo narių.“ Pažymėtina, kad BK paskutinį kartą buvo pakeistas 2010 m. gruodžio 2 d. įstatymu Nr. XI-1199.		keliamos problemos neliko.
2.	Europos teisės departamentas prie Teisingumo ministerijos 2011-01-12			*	Išnagrinėję Lietuvos Respublikos Seimo pateiktą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 3, 7, 95, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 109, 111 straipsnių pakeitimo bei papildymo, 104 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Kodekso papildymo 113 ¹ straipsniu įstatymo projektą Nr. XIP-2766, pažymime, kad pastabų ar pasiūlymų dėl projekto atitikties Europos Sąjungos teisei neturime.	Atsižvelgti	

3. Piliečių, asociacijų, politinių partijų ir kitų suinteresuotų asmenų pasiūlymai: negauta.

4. Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pasiūlymai:

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komiteto nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		Str.	Str. d.	P.			
1.	Generalinė prokuratūra 2011-02-10			*	Išnagrinėję Lietuvos Respublikos Seimo pateiktą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 3, 7, 95, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 109, 111 straipsnių pakeitimo bei papildymo, 104 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Kodekso papildymo 113¹ straipsniu įstatymo projektą Nr. XIP-2766, pažymime, kad pastabų ar pasiūlymų dėl projekto neturime. Taip pat norėtume pastebėti, kad šias Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės iniciatyva parengtas ir Lietuvos Respublikos Seimui pateiktas Baudžiamojo kodekso pataisas, kuriomis siūloma peržiūrėti ir su tarptautinės teisės normomis suderinti nusikaltimų žmoniškumui ir karo	Atsižvelgti	

					nusikaltimų sampratą, išplėsti asmenų, kurie galės būti traukiami baudžiamojon atsakomybėn už šiuos nusikaltimus, ratą ir jų baudžiamosios atsakomybės ribas, parengė generalinio prokuroro sudaryta darbo grupė, kurioje be Generalinės prokuratūros prokurorų dirbo ir Vilniaus universiteto bei M. Romerio teisės universiteto mokslininkai - tarptautinės teisės ekspertai.		
2.	Vidaus reikalų ministerija 2011-03-02			*	Vidaus reikalų ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 3, 7, 95, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 109, 111 straipsnių pakeitimo bei papildymo, 104 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir kodekso papildymo 113 ¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – projektas), pateiktą Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto 2011 m. vasario 4 d. raštu Nr. S-2011-1073, informuoja, kad pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturi.	Atsižvelgti	
3.	Teisingumo ministerija 2011-03-15			N	1. Dėl Seimo nario Č. Stankevičiaus pasiūlymo (papildyti kodeksą 113² straipsniu). Šiam pasiūlymui nepritartina. Negalima painioti kelių dalykų – teisėkūros ir teisės aiškinimo. Baudžiamoji teisė – griežtai formalizuota teisės šaka, dėl to visi jos požymiai turi būti vientisame BK. Požymių aiškinimo taisyklės – iš esmės ne BK reguliavimo dalykas. Dėl pirminio projekto, dar prieš Prezidentės teikimą, mes laikėmės tokios pozicijos: „Diskutuotina dėl Projekte įtvirtinamo naujojo BK 113² straipsnio „Sąvokų išaiškinimas“. Pastebėtina, kad baudžiamojoje teisėje labai svarbus „nullum crimen sine lege“ principas (nėra nusikaltimo be įstatymo). Šio principo turinį sudaro smulkesni principai, tarp kurių nagrinėjamam klausimui aktualūs: nullum crimen sine lege scripta (veiką kaip nusikalstamą gali uždrausti tik baudžiamasis įstatymas), nullum crimen sine lege certa (nusikalstamos veikos požymiai baudžiamajame įstatyme turi būti tikslūs ir aiškūs). Interpretuojant šiuos principus, pastebėtina, kad nullum crimen	Pritarti	Pritarta Teisingumo ministerijos pastabai ir argumentams.

				sine lege scripta įpareigoja, jog nusikalstamos veikos požymiai turi būti įtvirtinti tik baudžiamajame įstatyme ir laikantis įstatymo nustatytos tvarkos. Atsižvelgiant į tai, <u>baudžiamojoje teisėje tiesiogiai taikomas gali būti tik Baudžiamasis kodeksas</u>. Jokių išimčių nenumatyta ir dėl ratifikuotų tarptautinių sutarčių nuostatų. Jos tiesioginio veikimo <u>baudžiamojoje teisėje taip pat neturi, kol nėra perkeliamos į BK</u>. Bendriausia prasme nullum crimen sine lege certa principas reiškia, jog nusikalstamos veikos požymiai baudžiamajame įstatyme turi būti tiksliai ir aiškiai apibrėžti. Blanketiniai požymiai – tokie požymiai, kurių turinys dažniausiai pilnai atskleidžiamas kituose įstatymuose, o dar dažniau - poįstatyminiuose teisės aktuose. Tokių požymių egzistavimą didžiąja dalimi nulemia baudžiamųjų požymių ekonomijos principas, pagal kurį BK turėtų būti kuo mažiau kazuistiškumo. Pastebėtina, kad blanketiniai požymiai tam tikra apimtimi BK egzistuoja. Pavyzdžiui, BK 269 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „šiuo skyriuje nurodytos narkotinės ir psichotropinės medžiagos yra medžiagos, įtrauktos į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintus narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašus“. Tačiau akcentuotina, kad požymių blanketiškumas, priešingai nei kituose kodeksuose, BK turi būti kuo labiau apribotas ir naudojamas tik kraštutiniais atvejais.“		
		4		2. Be to, pagrobimo požymis, manytina BK 100 str. perteklinis, nes sulaikymas visais atvejais yra pagrobimo dalis. Nereikėtų kazuistiškai perkėlinėti tarptautinių aktų nuostatų.	Nepritarti	„Pagrobimas“ nelaikomas pertekliniu požymiu, nes areštas, sulaikymas arba pagrobimas – tai atskiri, savarankiški požymiai, perkelti iš Romos statuto 7 str. (Nusikaltimai žmoniškumui) 2 d. 1 punkto. Praktinio taikymo

							problemų taip pat neturėtų kilti.
--	--	--	--	--	--	--	-----------------------------------

5. Subjektų, turinčių įstatymų leidybos iniciatyvos teisę, pasiūlymai:

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pastabos	Pasiūlymo turinys	Komiteto nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		Str.	Str. d.	P.				
1.	Seimo narys Česlovas Vytautas Stankevičius 2010-12-27	13 ²			N	Argumentai: 1. atsižvelgiant į Respublikos Prezidentės argumentaciją teikiant šį Projektą, kad nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų teisinis reglamentavimas būtų adekvatus tarptautiniams standartams ir atitiktų tarptautinės teisės normoms, būtų tikslinga tokį siekį įtvirtinti ir pačiame Baudžiamajame kodekse. Tokiu atveju praktikoje tiriant nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus ikiteisminio tyrimo įstaigos ir prokuratūra bei, nagrinėjant bylą, teismai privalėtų aiškinti atitinkamas nusikaltimų sudėtis jas apibrėžiančių tarptautinės teisės normų (248 kontekste. Taip elgiasi ir Europos Žmogaus Teisių Teismas, pavyzdžiui, <i>Kononovo prieš Latviją</i> byloje Latvijos Respublikos įstatymus ir jų taikymą vertinęs atitiktis tarptautinės teisės normoms, įtvirtintoms įvairiose tarptautinėse sutartyse (Ženevos konvencijose, jų Pirmajame papildomame protokole ir pan.), taip pat paprotinėms tarptautinėms teisės normos (<i>inter alia</i> kodifikuotoms 1907 metų Hagos konvencijose, kurių šalimis buvo ne visos su byla susijusios valstybės. Todėl siekiant, kad Lietuvos įstatymai ir jų taikymo praktika atitiktų tarptautinės teisės normas, siūlytina papildyti Baudžiamojo kodekso XV skyrių atitinkamu 113(2) straipsniu, kuris įpareigotų esamas tame skyriuje sąvokas	Nepritarti	Pateiktas siūlymas - tai ne sąvoka, o labiau teisės aiškinimo dalykas, tai viena iš teisės aiškinimo taisyklių, todėl pritarus šiam pasiūlymui, kodekse derėtų sutalpinti visas teisės aiškinimo taisykles. Tokie sąvokų aiškinimai BK nėra būdingi, nes paprastai BK sąvokos apibrėžiamos konkrečiai, kaip pvz. artimas giminaitis (248 str., turto vertės išaiškinimas-190 str. ir pan.) ar blanketinės normos-tokios, kaip sveikatos sutrikdymas (sužalojimas) nukreipiamas LRV ar jos įgaliotos institucijos sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklės, ar nusikaltimų, susijusių su narkotikais, sąvokos nukreipiamos į poįstatyminius aktus, tokius kaip SAM narkotinių ir psichotropinių

					aiškinti pagal tarptautinės teisės normas. Kadangi Projektu visų pirma siekiama suderinti BK XV skyriaus normas su Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutu, tai paminėtinas šis tarptautinės teisės šaltinis, kaip vienas iš naujesnių ir pažangesnių šios srities šaltinių; tačiau išsamaus tarptautinės humanitarinės teisės šaltinių sąrašo negali būti, todėl būtina atsižvelgti ir į kitus tarptautinės teisės aktus (pavyzdžiui, Ženevos konvencijas ar Hagos konvenciją dėl kultūros vertybių apsaugos ginkluotų konfliktų metu), taip pat paprotines tarptautinės teisės normas (pavyzdžiui, į 1907 metų Hagos konvencijose kodifikuotas normas, kurios privalomos kaip paprotinės, net jei valstybė nėra formaliai šių konvencijų dalyvė, arba į tarptautinių baudžiamųjų teismų praktikoje (Niurnbergo tribunolo ar Tribunolo buvusiai Jugoslavijai) išplėtotas paprotines normas). Pasiūlymas: Pasiūlymas: Papildyti Projektą nauju 13 straipsniu, kuriuo Baudžiamasis kodeksas būtų papildytas nauju 113(2) straipsniu: „13 straipsnis. Kodekso papildymas 113² straipsniu Papildyti Kodeksą 113² straipsniu: „113² straipsnis. Sąvokų išaiškinimas Kiek nenustatyta kitaip, šiame skyriuje vartojamos sąvokos aiškinamos atsižvelgiant į Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto, kitų tarptautinės	medžiagų sąrašus ir pan. BK tokios sąvokos nebūdingos, atsižvelgiant į rengėjų, Teisingumo ministerijos ir Komiteto argumentus, siūlymui nepritarta. Balsavimo rezultatas: 2 – už, 4 – prieš, 1 – susilaikė.
--	--	--	--	--	--	---

						teisės aktų ir paprotinės tarptautinės teisės normas.“		
	Seimo narys Česlovas Vytautas Stankevičius 2010-12-27				P	Argumentai: 2. šis pasiūlymas susijęs su pirmiau pateiktu pasiūlymu. Pasiūlymas: jeigu būtų pritarta pirmajam siūlymui dėl Projekto papildymo nauju 13 straipsniu (BK papildymo nauju 113(2) straipsniu), reikėtų pakeisti paties Projekto pavadinimą: „Baudžiamojo kodekso 3, 7, 95, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 109, 111 straipsnių pakeitimo bei papildymo, 104 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Kodekso papildymo 113(1) straipsniu bei 113(2) straipsniais įstatymas“	Nepritarti	Nepritarta pirmam siūlymui, jie tarpusavyje susiję (žr. aukščiau).
2.	Seimo narė Rasa Juknevičienė 2011-01-07	10				Argumentai: atsižvelgiant į Respublikos Prezidentės argumentaciją teikiant šį Projektą, kad BK nuostatos turi būti suderintos su Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, taip sudarant teisinį pagrindą patraukti asmenis baudžiamojon atsakomybėn už visas tarptautinės teisės draudžiamas nusikalstamas veikas, siūloma suderinti BK 106 straipsnį, numatantį atsakomybę už saugomų kultūros vertybių naikinimą ir niokojimą ginkluoto konflikto metu, su 1954 metų Hagos konvencijos dėl kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu Antruoju protokolu (toliau – Antrasis protokolas), kurį Lietuvos Respublika ratifikavo 2001 m. lapkričio 13 d. įstatymu Nr. IX-594 (Žin., 2002,	Pritarti	Argumentai: <u>Redakcija tobulintina</u>, kadangi BK sąvoka „žalojo“ vartojama tik žmonių ir gyvūnų atžvilgiu, o turtui – vartojamos sąvokos „gadino“, „naikino“. Taip pat naujajame BK vartojamas žodis „grobimas“, „pagrobti“ kai norima apibrėžti daiktų vagystę, liko „vagystė“ tik straipsnio pavadinime (178 str.), tačiau šio ir kitų straipsnių dispozicijoje vartojamas žodis

					Nr.13-462), kad BK 106 straipsnis apimtų visas Antrajame protokole nurodytas draudžiamas veikas. <i>Siekiant šio tikslo, siūloma:</i> 1) papildyti BK 106 straipsnį kriminalizuojant šiame straipsnyje nurodytų saugomų objektų arba juos supančios aplinkos naudojimą karo veiksams, kaip tai numato Antrojo protokolo 15 straipsnio 1 dalies (b) punktas (jis įpareigoja kriminalizuoti kultūros vertybės, kuriai taikoma sustiprinta apsauga, ir ją supančios aplinkos naudojimą kaip paramą karo veiksams); 2) alternatyvomis iki trijų veiksmų išplėsti nacionalinių vertybių grobstymo okupuotoje ar aneksuotoje teritorijoje veiką pridedant pavogimą ir pasisavinimą, kaip tai numatyta Antrojo protokolo 15 straipsnio 1 dalies (e) punkte (jis įpareigoja bausti tokį asmenį, kuris „pavagia, pagrobia ar pasisavina pagal Konvenciją saugomą kultūros vertybę“); 3) išplėsti BK 106 straipsnio disoziciją ir nacionalinių vertybių okupuotoje ar aneksuotoje teritorijoje žalojimu vandališkais veiksmais. Šią veiką taip pat išskiria minėtas Antrojo protokolo 15 str. 1 dalies (e) punktas, įpareigojantis bausti asmenį, kuris „padaro vandalizmo aktą, nuo kurio ta vertybė nukenčia“; 4) atsižvelgiant į paskutinį siūlymą, išplėsti paties BK 106 straipsnio pavadinimą, nes šiame straipsnyje numatoma atsakomybė už žalos kultūros vertybėms padarymą ar veiksmus, nuo kurių jos nukenčia. Todėl tikslinga papildyti BK 106 straipsnio pavadinimą žodžiais „ar žalojimas BK 106 straipsnį papildyti naujomis veikomis būtina ypač atsižvelgiant į tai, kad 2010 m. lapkričio 22-24 d. UNESCO būstinėje Paryžiuje vykusioje Penktojoje UNESCO Kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto	„pagrobė“. Pasiūlymas: 10 straipsnis. 106 straipsnio pakeitimas Pakeisti 106 straipsnį ir išdėstyti taip: „106 straipsnis. Saugomų objektų naikinimas, ar nacionalinių vertybių grobstymas, naikinimas ar gadinimas Tas, kas davė karo būtinumu nepateisinamą įsakymą naikinti arba naikino tarptautinių sutarčių ar valstybės vidaus teisės aktų saugomus istorinius paminklus, kultūros, meno, švietimo, auklėjimo, mokslo ar religijos objektus, naudojo tokius objektus arba juos supančią aplinką karo veiksams, grobstė pavogė ar pasisavino nacionalines vertybes okupuotoje ar aneksuotoje teritorijoje ar vandališkais veiksmais jas žalojo naikino ar gadino ir padarė didelės žalos, baudžiamas laisvės atėmimu
--	--	--	--	--	---	---

					metu komiteto (toliau – Komiteto) sesijoje dėl nepakankamo nusikalstamų veikų, kurias numato minėtos Antrojo protokolo 15 straipsnio nuostatos, kriminalizavimo Lietuvos Respublikos teisės aktuose, buvo atmestas Lietuvos prašymas suteikti sustiprintą apsaugą Kernavės archeologinei vietai (toliau – Kernavė). Sustiprintos apsaugos statusas yra nauja apsaugos sistema išskirtinę kultūrinę vertę turinčioms kultūros vertybėms karinio konflikto metu, kurią numatė Antrasis protokolas. Numačius baudžiamąją atsakomybę už Antrajame protokole numatytas veikas, Lietuva jau 2011 m. lapkričio pabaigoje – gruodžio pradžioje vykšančioje Komiteto sesijoje galės pakartotinai prašyti suteikti sustiprintos apsaugos statusą Kernavei, o ateityje – ir kitoms išskirtinę kultūrinę vertę turinčioms kultūros vertybėms. Be to, suderinus BK 106 straipsnį su Antruoju protokolu būtų įgyvendinta viena iš priemonių, skirtų 1954 m. UNESCO kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvencijos (toliau – 1954 m. Konvencija), kurią Lietuvos Respublika ratifikavo 1998 m. kovo 14 d. įstatymu Nr.VIII-664 (Žin., 1998, Nr.<u>102-2806</u>) 3 straipsnyje numatytam įsipareigojimui – užtikrinti savo teritorijoje ir kitų šalių teritorijose esančių kultūros vertybių apsaugą nuo galimų ginkluoto konflikto padarinių. Tokios įgyvendinamos priemonės yra nekilnojamojo kultūros vertybių ženklavimas 1954 m. Konvencijos skiriamuoju simboliu, išskirtinę kultūrinę vertę turinčių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sąrašų sudarymas, ginkluotųjų pajėgų dalyvavimo atliekant nekilnojamojo kultūros paveldo objektų		nuo trejų iki dvylikos metų.“
--	--	--	--	--	--	--	--------------------------------------

					išsaugojimo darbus ginkluotų konfliktų ir kitų ekstremalių situacijų atvejais reglamentavimas, prašymai suteikti sustiprintos apsaugos statusą išskirtinę kultūrinę vertę turintiems paveldo objektams ir kt. Pasiūlymas: Papildyti Projektą nauju 10 straipsniu, kuriuo būtų keičiamas Baudžiamojo kodekso 106 straipsnis (taip Projektas atitiktų ir savo pavadinimą, kuriame yra nurodyta BK 106 straipsnio pataisa): „10 straipsnis. 106 straipsnio pakeitimas Pakeisti 106 straipsnį ir išdėstyti taip: „106 straipsnis. Saugomų objektų naikinimas ar nacionalinių vertybių grobstymas ar žalojimas Tas, kas davė karo būtinumu nepateisinamą įsakymą naikinti arba naikino tarptautinių sutarčių ar valstybės vidaus teisės aktų saugomus istorinius paminklus, kultūros, meno, švietimo, auklėjimo, mokslo ar religijos objektus, naudojo tokius objektus arba juos supančią aplinką karo veiksams, grobstė, pavogė-ar pasisavino nacionalines vertybes okupuotoje ar aneksuotoje teritorijoje ar vandališkais veiksmais jas žalojo ir padarė didelės žalos, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dvylikos metų.”		
	Seimo narė Rasa	10, 11,			Argumentai:	Pritarti	Projekto straipsniai pernumeruoti pagal siūlymą.

	Juknevičienė 2011-01-07	12			šis pasiūlymas susijęs su pirmiau pateiktu pasiūlymu. Pasiūlymas: jeigu būtų pritarta pirmajam pasiūlymui dėl Projekto papildymo nauju 10 straipsniu, kuriuo būtų keičiama BK 106 straipsnio redakcija, atitinkamai reikėtų keisti esamo 10 straipsnio ir paskesnių straipsnių numeraciją, t. y. esamus Projekto 10-12 straipsnius reikėtų laikyti atitinkamai 11-13 straipsniais.		
	Seimo narė Rasa Juknevičienė 2011-01-07	11			Argumentai: atsižvelgiant į Respublikos Prezidentės argumentaciją teikiant šį Projektą, kad Lietuvos Respublikos nacionalinė teisė būtų suderinta su 1998 m. Tarptautinio Baudžiamojo Teismo Romos statutu (toliau – Romos statutas) taip pat siekiant suderinti BK nuostatas su Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, siūloma BK 111 straipsnio 1 dalį papildyti kriminalizuojant karo ataką prieš saugomą kultūros vertybę. Už šią veiką baudžiamąją atsakomybę numato 1954 m. Hagos konvencijos dėl kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu Antrojo protokolo (toliau – Antrasis protokolas), kurį Lietuvos Respublika ratifikavo 2001 m. lapkričio 13 d. įstatymu Nr. IX-594 (Žin., 2002, Nr.13-462), 15 straipsnio 1 dalies (a) ir (d) punktai, įpareigojantys bausti asmenis, kurie „pasirenka kultūros vertybę, kuriai taikoma sustiprinta apsauga, atakos objektu“ arba „pasirenka pagal Konvenciją arba šį Protokolą saugomą kultūros vertybę atakos objektu“. Be to, Romos statuto 8 straipsnio 2 dalies (b) punkto (ix) papunktis prie tarptautinių ginkluotų konfliktų karo	Pritarti	Siūlymas atitinka 1954 m. Hagos konvencijos 3 straipsnio nuostatas.

					nusikaltimų priskiria tyčinį religijos, meno, mokslo, istorijos paminklų ir kitų objektų, kurie nėra kariniai, užpuldinėjimą, o 8 straipsnio 2 dalies (e) punkto (iv) papunktis tų pačių objektų užpuldinėjimą priskiria ir prie netarptautinio pobūdžio ginkluotų konfliktų nusikalstamų veikų. Sąvoka <i>kultūros vertybė</i> pasirinkta atsižvelgiant į UNESCO kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvencijos, priimtą Hagoje 1954 m. (toliau – 1954 m. Hagos konvencija), 1 straipsnį, kuris kultūros vertybes, nepaisant jų kilmės ir nuosavybės, apibrėžia kaip: 1) kilnojamąsias ir nekilnojamąsias vertybes, kurios yra ypač svarbios kiekvienos tautos kultūros paveldui: architektūros, dailės ir istorijos paminklai; archeologinės vietovės; istorinės arba meninės vertės pastatų ansambliai; meno kūriniai; meninės, istorinės ar archeologinės reikšmės rankraščiai, knygos ir kt., taip mokslinės arba reikšmingos knygų, archyvinių dokumentų arba reprodukcijų kolekcijos; 2) pastatus, skirtus saugoti ir eksponuoti kilnojamąsias vertybes ginkluoto konflikto atveju (muziejai, didelės bibliotekos, archyvų saugyklos bei slėptuvės); išvardintų vertybių sandėliai, vadinamus “paminklų sandėliais”. Karo ataką prieš kultūros vertybę kriminalizuoti būtina ir dėl to, kad 2010 lapkričio 22-24 d. UNESCO būstinėje Paryžiuje vykusioje Penktojoje UNESCO Kultūros		
--	--	--	--	--	--	--	--

					vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu komiteto (toliau – Komiteto) sesijoje buvo nagrinėjamas Lietuvos prašymas suteikti sustiprintą apsaugą Kernavės archeologinei vietai (toliau – Kernavė). Sustiprintos apsaugos statusas – nauja apsaugos sistema išskirtinę kultūrinę vertę turinčioms kultūros vertybėms karinio konflikto metu, kurią numatė Antrasis protokolas. Tačiau ši apsauga Kernavei suteikta nebuvo dėl nepakankamai Lietuvos Respublikos baudžiamuosiuose įstatymuose kriminalizuotų veikų, kurias numato minėtos Antrojo protokolo 15 straipsnio nuostatos. Numačius baudžiamąją atsakomybę už Antrajame protokole numatytas veikas, Lietuva jau 2011 m. lapkričio pabaigoje – gruodžio pradžioje vyksiančioje Komiteto sesijoje galės prašyti suteikti sustiprintos apsaugos statusą Kernavei, o ateityje – ir kitoms išskirtinę kultūrinę vertę turinčioms kultūros vertybėms. Be to, papildžius BK 111 straipsnio 1 dalį nauja siūloma veika būtų įgyvendinta viena iš priemonių, skirtų įgyvendinti 1954 m. Hagos konvencijos 3 straipsnyje numatytą įsipareigojimą užtikrinti savo teritorijoje ir kitų šalių teritorijose esančių kultūros vertybių apsaugą nuo galimų ginkluoto konflikto padarinių. Pasiūlymas: Papildyti Projekto 11 straipsniu keičiamą BK 111 straipsnio 1 dalies redakciją žodžiais „karo ataką prieš saugomą kultūros vertybę“ ir visą 11 straipsnį išdėstyti taip:		
--	--	--	--	--	---	--	--

					„11 straipsnis. 111 straipsnio 1 dalies pakeitimas Pakeisti 111 straipsnio 1 dalį ir jį išdėstyti taip: „1. Tas, kas įsakė vykdyti ar vykdė tarptautinės humanitarinės teisės draudžiamą karo ataką prieš civilius, medicinos ar civilinės gynybos personalą, karo ar civilinę ligoninę, medicinos punktą, sužeistus asmenis ar ligonius vežančią transporto priemonę, Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus komiteto ar nacionalinės Raudonojo Kryžiaus ar Raudonojo Pusmėnulio draugijos personalą, karo ataką prieš neginamą gyvenvietę ar demilitarizuotą zoną, karo ataką prieš saugomą kultūros vertybę, karo ataką, nepasirinkęs konkretaus taikinio ir žinodamas, kad dėl jos gali žūti civiliai ar būti sunaikintas civilinis objektas, arba karo ataką prieš aiškiai iš mūšio pasitraukusius ir nesipriešinančius kombatantus ar kitus asmenis, baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.		
--	--	--	--	--	---	--	--

6. Seimo paskirtų papildomų komitetų, komisijų pasiūlymai:

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pastabos	Pasiūlymo turinys	Komiteto nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		Str.	Str. d.	P.				
1.	Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas 2011-03-09				*	6.1. Sprendimas: iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui patobulinti jį, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento bei Seimo narių Č.	Pritarti	Komitetas projektą patobulino ir parengė jo patobulintą variantą-2.

						V. Stankevičiaus, S. Pečeliūno, R. Kupčinsko ir R. Juknevičienės pastabas ir pasiūlymus.		
--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. Komiteto sprendimas: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr.XIP-2766 (2) ir išvads.

8. Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu „už“.

9. Komiteto paskirti pranešėjai: Vidmantas Žiemelis, Raimondas Šukys.

10. Komiteto narių atskirosi nuomonė: negauta.

PRIDEDAMA:

Komiteto siūlomas patobulintas įstatymo projektas-2, įstatymo projekto lyginamasis variantas-2.

Komiteto pirmininkas

Stasys Šedbaras